

К 7/М 45

120000868618

ФЕСТИВАЛ
КАЛНИ ДНИ
БЪЛГАРИЯ

K75

K7/1115

447996

XXII МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
„МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ“ —
РУСЕ — 1982

Посветен на 100-годишнината от
рождението на Георги Димитров

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868618

СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР НА БЪЛГАРСКОТО РАДИО

Диригент — н. а. ВАСИЛ СТЕФАНОВ

15 март — понеделник Начало — 19,30 ч.
Зала — Дом на културата

В. СТОЯНОВ

— Концерт за пиано и
оркестър № 1

Moderato
e maestoso
Andante molto
tranquillo
Allegretto giusto

Солист

— з. а. НИКОЛАЙ
ЕВРОВ

М. ГОЛЕМИНОВ

— „ТИТАН“ — ора-
тория за солисти,
хор и оркестър по
текст на Божидар
Божилов
Песен за майката
Песен за младостта
Песен за септем-
врийското въстание
Песен за Лайпциг-
ския съд
Апотеоз

С участието на

БХК „Светослав Обретенов“

Диригент на БХК — н. а. ГЕОРГИ
РОБЕВ

Солисти

— ХРИСТИНА
МАНОЛОВА
СТЕФКА
МИНЕВА
ЗДРАВКО
ГАДЖЕВ
НИКОЛАЙ
СТОИЛОВ

ВЕСЕЛИН СТОЯНОВ (1902--1969)

Жизнена, пълнокръвна и темпераментна е неговата музика. Само няколко такта от нея са достатъчни да разкрият ярката оптимистична природа на композитора. Обилните плодове от дейността на композитора, педагога, музикалния общественик Веселин Стоянов разкриват голямата дарба, високата ерудиция, богатата професионална и обща култура на един от най-талантливите и заслужили творци на съвременната българска музика, който отдаде своите сили, знания и опит в служба на нашата музикална култура с енергия и ентузиазъм, на които би завидяла и младостта.

В дългия и нелек път на своя творчески живот, Веселин Стоянов винаги е „напипвал“ разковничето към оригиналната творческа изява, към творческото самоопределение. Въпреки пъстрата жанрова картина на неговото творчество (В. Стоянов пише във всички области на музикалното изкуство), и той, както всеки творец, има своя шедьовър — онази творба, която в нашето съзнание се отъждествява с личността и творчеството на композитора. За Веселин Стоянов тя носи името „Бай Ганьо“ — блестяща изява на един личен музикален стил, реализиран спонтанно, самобитно, обемащ в себе си всички разклонения на авторската индивидуалност. Симфоничната сюита „Бай Ганьо“ е щастливо попадение на Веселин Стоянов — пълнокръвна, бликаща от остроумие и хумор творба, станала вече класическа в нашата музикална литература (без да се омаловажава стойността на останалите творби на

В. Стоянов — две симфонии, Празнична увертюра, симфоничната поема „Кървава песен“, опери, балет, камерни творби).

Едно от неговите големи и силни произведения от началото на 40-те години е ПЪРВИЯТ КЛАВИРЕН КОНЦЕРТ в ла минор. Концертът носи онази лирико-романтична приповдигнатост и героичен патос, които струят от всеки опус на неговото творчество. В тази богато нюансирана атмосфера ни вълличат още встъпителните тактове на Първата част — с широката разпевност на речитативите и с онази искрена патетика на изживяването, която подчинява на своя ярък релеф цялата първа част на концерта. Втората част идва с поетиката на импровизационната освободеност на чувството. Но и в нейния общ задушевен свят се долавят мотиви на героична повествователност, които асоциират с емоционалния строй на I част. А яркият танцуваел финал увелича със своя блясък и напрегнатост, със своята виртуозност и неудържим хороваден ритъм. Построен върху народностна мелодия, той утвърждава празничното веселие и е един истински образец на високото майсторство на В. Стоянов в моделирането на битово-танцуваелните мелодии. Неповторимо очарование е втъкано в изобилните импровизационни моменти и мелодически фигурации на клавирната партия. Като че пред очите ни стои едно богато платно, сътворено с изтънчен художествен вкус и прецизна мярка, съчетало в себе си богатата българска орнаментика и широтата на безмензурните песни.

МАРИН ГОЛЕМИНОВ (1908)

„Старал съм се да се хвана на хорото на музикалното творчество по време на движение, без да го прекъсвам, и същевременно да вляза в неговия ритъм, за да не бъда влачен като откачена верига.“

Марин Големинов

Той е винаги наред с онези творци, определящи със своето присъствие облика на нашата национална музикална култура — ръстът на неговото композиционно наследство е съизмерим с най-високите точки в развоя на българското музикално изкуство. Творческата памет на Големинов, съхранила в себе си вековната национална музикална традиция, непрестанно черпи жизнени сокове от динамиката на съвремението. Минало и настояще, традиция и новаторство — измерения, които в музиката на Големинов откриват хоризонтите на едно истинско национално изкуство.

Тридесетте години на века — в тези години се раждат първите творчески импулси в биографията на Марин Големинов. А те са силни и сериозни — Музикална академия в София, Парижката „Скола канторум“, а след завръщането в родината, младият тогава композитор не закъснява да застане в авангарда на радетелите за формиране и установяване на българския национален музикален стил. Много са творбите на Големинов, които като жалони бележат новото, постиженията, върховете. Творчеството му е като една верига, която — започнеш ли да разплиташ, откриваш все по-интересни и значими брънки, всяка от които дава представа за едно сложно и богато развитие, за един възходящ творчески процес, подчинен на цялостната художе

ствена концепция. В творчеството на Големинов съществуват постоянни величини, които скъсяват дистанцията между неговите ранни и по-късни опуси — от шедьовъра на ранния Големинов — танцовата драма „Нестинарка“ (1937) към танцовата драма „Дъщерята на Калояна“ (1973); от „Прелюд, ария и токята“ за пиано и оркестър (1947) към един от върховете в съвременното българско изкуство „Концерт за струнен квартет и струнен оркестър“ (1963); от Трети струнен квартет „Старобългарски“ (1942) към „Микроквартет“ (1967) и Седми струнен квартет (1977) и гр.

Винаги, когато се обръщаме към творчеството на Големинов, почти несъзнателно изброяваме онези познати произведения, които остават класически жанрови образци и за нашето съвремие. Някак незаслужено остават встрани редица опуси, които — макар и да са не така популярни, имат своето място сред почетните заглавия на неговото творчество. В списъка на „непопулярните“ творби на М. Големинов попада и един от неговите късни опуси — ораториета за солисти, хор и оркестър „ТИТАН“ (1972 г.), създадена по повод 90-годишнината от рождението на Георги Димитров. Образът на Георги Димитров — титанът, борецът, въплътил в себе си целия революционен полет на човечеството, вдъхновява творческото въображение на Големинов. И като плод на този силен творчески подтик се ражда едно епично, излято с едри мазки, музикално платно, което носи аромата на Големиновия стил — с онзи пиетет към първичната сила на фолклора, извисена до пиедестала на едно вълнуващо художествено обобщение. Епичен разказ за вождя и неговия народ — така — лако-

нично, бихме обобщили съдържанието на ораторията. Още първата част — „Песен за майката“, въвежда в атмосферата на народния епос. Разгърнатата тема, с която започва встъплението на частта и нейното продължение в хора, са изпълнени с дъха на изстрадалата, героична българска земя. Подобна образност, но силно наситена с драматизъм, прониква и в третата част „Песен за септемврийското въстание“. Музиката сякаш ни убеждава в несломимата сила на българския народ, въплътена и в духа на неговия верен син Димитров. И за трети път образът на народа, устремил се към щастливи бъднини, се появява в пета част — „Апотеоз“. Това очертава широката сценична рамка, която обхваща музикалното действие в ораторията. Образът на Георги Димитров е разкрит от една страна като персонаж с отделна музикална партия, от друга — в органична връзка с образа на народа. Извисил се от народните дълбини, Димитров се превръща в епичен символ на силата на българина.

ТИТАНЪТ

текст — БОЖИДАР БОЖИЛОВ

ПЕСЕН ЗА МАЙКАТА

Жетварките с морни ръце
в старата черга детето повили
и пак се навели над златните ниви.
В шарена люлка на бряста
вятър люшкал детето
и му нашепвал песни хайдушки
за мъки народни,
за древни герои.

ПЕСЕН ЗА МЛАДОСТТА

Там, на края на града,
в бедна, схлупена къщурка
унесено чете
любознателно дете.
Чети за Ботев,
чети за Левски,
учи се от тяхната смелост!
И своите смели мечти
ще видиш превърнати в дело.

ПЕСЕН ЗА СЕПТЕМВРИЙСКОТО ВЪСТАНИЕ

Разбунен, народът надига глава
за нашите мили деца!
На борба!
Нима ръце ще скръстим пред врага?
Другари!
Вдигнете се всички!
На борба!
Разбунен, народът надига глава.
На бунт! На борба!
Свобода!
Народът ограбен
в бой неравен се вдигна,
но падна той покосен.
Пожарите с мъртви сияния
трагично горят в есента.
Мътна влачи Огоста

жертвите скъпи.
Ридае небето,
ридае над тях.
Недейте унива, недейте!
Пролятата кръв за правда зове!
Идва светлия утрешен ден.

ПЕСЕН ЗА ЛАЙПЦИГСКИЯ СЪД

Сякаш планиската буря
мрака раздира на стария Лайпцигски
съд.

Целият свят към Димитров се взира.
Той е съвестта на света.

Съдбата е ясна.

Участта решена.

Но в крепостта вража
той крепост изгражда,
крепост на своята вяра червена.

Гордея се, че съм българин,
че на народа—борец ще отдам
всички си сили,
догдето живея.

Димитров! Победител!

Победител над вразите!

Светът гледа смаян този смел титан.

АПОТЕОЗ

И ето го Димитров:
човешки прост, щастлив,
народното море с очи обхванал.
Устата песента не сдържат вече.
Какво стоиш? Мечтай!
Върви с Димитров!
Всичко свое дай!
И гледай надалеч!

